

**ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ”**

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра філософії та суспільних дисциплін

Затверджую:
Директор ІННІСН

Яна РАСВСЬКА

2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Філософії та суспільних дисциплін
Протокол № 1 від 31.08 2026 р.
Завідувач кафедри

Тамара НИЧ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОЛІТОЛОГІЯ»**

Спеціальності: **061 Журналістика**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: _____

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Головатий Микола Федорович – доктор політичних наук, професор кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Викладач:

Головатий Микола Федорович – доктор політичних наук, професор кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри філософії та суспільних дисциплін

Протокол № 1 від «31» 08 2026р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Політологія
Шифр та назва спеціальності	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредита/90 год Лекції : 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Головатий Микола Федорович</i>	
Науковий ступінь	кандидат соціологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри філософії та суспільних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	«Політологія», «Основи наукових досліджень», «Медіа та державна безпека»
Напрями наукових досліджень	Молодь, державна молодіжна політика, освіта, політичний менеджмент, демократія.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1378-8776 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=3ys6XBMAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	m.f.holovaty@ukr.net
Контактний тел.	
Телефон кафедри	71-74
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyyu/instituti/imvsn/kafedra-filosofii-ta-suspilnih-disciplin/golovaty.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про політику як суспільне явище, політичну владу, державу, політичні інститути та процеси. Курс ознайомлює з основними категоріями і закономірностями розвитку політичного життя суспільства, особливостями функціонування політичної системи, політичних режимів, партій, виборчих систем, політичної культури та ідеологій. Вивчення дисципліни сприяє формуванню навичок аналізу сучасних політичних процесів в Україні та світі, розвитку політичного мислення, громадянської свідомості та здатності орієнтуватися в суспільно-політичному житті.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є політика як суспільне явище, закономірності функціонування та розвитку політичної сфери суспільства, політична влада, держава, політичні режими, політичні системи, партії, громадські організації, виборчі процеси, політична культура, політична свідомість, політичні ідеології, а також сучасні політичні процеси в Україні та світі.

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про політичне життя суспільства, основні закономірності функціонування політичної влади, держави та політичних інститутів, а також розвиток умінь аналізувати сучасні політичні процеси й явища.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати розуміння сутності політики, політичної влади, держави та громадянського суспільства; ознайомити з основними політичними інститутами, політичними режимами, виборчими системами, партіями та громадськими рухами; розкрити зміст політичної культури, політичної свідомості та політичних ідеологій; навчити аналізувати сучасні політичні процеси в Україні та світі, оцінювати роль особистості в політиці та орієнтуватися в суспільно-політичному житті.

Пререквізити навчальної дисципліни: курс «Політологія» базується на знаннях, отриманих під час вивчення суспільствознавчих дисциплін у закладах загальної середньої освіти, зокрема історії України, всесвітньої історії, правознавства та громадянської освіти.

Постреквізити навчальної дисципліни: знання та уміння, отримані у процесі вивчення навчальної дисципліни «Політологія», можуть бути використані під час опанування дисциплін соціально-гуманітарного циклу, зокрема соціології, філософії, міжнародних відносин, державного управління, права, а також у подальшій професійній і громадянській діяльності.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері політичних відносин, політичного життя суспільства, функціонування політичних інститутів і процесів, що передбачає застосування основних теорій і методів політичної науки та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Розуміти сутність політики як суспільного явища, природу політичної влади, держави, політичних інститутів і процесів, а також основні закономірності розвитку політичного життя суспільства. ПРН2. Аналізувати політичні явища і процеси, діяльність політичних інститутів, партій, громадських організацій, виборчі системи та політичні режими, застосовуючи базові поняття, категорії й підходи політичної науки. ПРН3. Оцінювати сучасні політичні процеси в Україні та світі, виявляти взаємозв'язок політики з економічною, соціальною та культурною сферами суспільства, аргументовано висловлювати власну позицію щодо актуальних суспільно-політичних проблем.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Семіна рські зан.	Самостій на робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне
Змістовий модуль 1. Політологія як система знань про політику та політичні процеси					
Тема 1.	Політологія як навчальна дисципліна	2		6	
Тема 2.	Світовий контекст розвитку політичної думки	2	2	5	
Тема 3.	Методи і прийоми роботи з інформацією	2		5	

Змістовий модуль 2 «Політична система суспільства»					моделювання, опрацювання дискусійних питань); Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки;
Тема 1.	Політична сфера та політичне життя суспільства	2	1	5	
Тема 2.	Політична влада і владні відносини	2	1	5	
Тема 3.	Політичний режим: типологія та основні характеристики	2	2	6	
Тема 4.	Політичні партії та партійні системи	2	2	6	
Тема 5.	Політична влада і владні відносини	2	2	6	
Тема 6.	Політичний режим: типологія та основні характеристики	2	2	6	
Тема 7.	Політичні партії та партійні системи	2	2	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Політологія» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опрацювання матеріалів лекцій, вивчення базової та додаткової літератури, нормативно-правових актів, наукових публікацій, періодичних видань та електронних інформаційних ресурсів; виконання практичних завдань (підготовка доповідей, презентацій, есе, рефератів, аналітичних оглядів, аналіз політичних процесів, документів і діяльності політичних інститутів) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку до семінарських занять, модульних контрольних робіт та підсумкового контролю; виконання індивідуальних завдань; інші види діяльності, спрямовані на розвиток навичок критичного мислення, аналізу суспільно-політичних явищ, інформаційної грамотності та академічної доброчесності.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі з навчальної дисципліни «Політологія» використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор, комп'ютери та інтерактивні засоби для проведення лекційних і практичних занять з елементами презентацій та тренінгів. Для виконання самостійної та індивідуальної роботи студенти мають доступ до електронних освітніх ресурсів Академії, а також до інформації з мережі Інтернет, користуючись безкоштовною мережею Wi-Fi. За потреби застосовується програмне забезпечення для створення презентацій, текстових і аналітичних робіт, онлайн-платформи для групової взаємодії та дистанційного навчання

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Разом
Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	20	20		40
Модульна контрольна робота	20	20		40
			20	20
Разом	40	40	20	100

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль з навчальної дисципліни «Політологія» проводиться після завершення кожного змістового модуля у письмовій формі у вигляді тестування. Студентам пропонується 25 тестових завдань, які охоплюють теоретичні знання та практичні навички, здобуті протягом модуля. Максимальна кількість балів за модульний контроль – 25 балів.

Критерії оцінювання модульного контролю:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Неявка на модульний контроль прирівнюється до 0 балів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Політологія» проводиться у формі **заліку**. Студента допускають до заліку за умови виконання всіх видів поточного та модульного контролю, а також усіх обов'язкових самостійних робіт.

Залік виставляється на підставі сумарних результатів навчальної діяльності студента (поточний контроль, самостійні роботи, модульні контрольні роботи). Здобувачі освіти, які набрали 60 і більше балів за результатами усіх видів контролю, отримують залік без додаткових випробувань. Здобувачі, які мають менше ніж 60 балів, а також ті, хто бажає підвищити свою оцінку, складають залік у письмовій формі (тестування, контрольне завдання, виконання кейсів).

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Політологія» здобувач освіти має:

- виконувати завдання у встановлений термін.
- відпрацювати пропущені заняття під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- дотримуватись академічної доброчесності.
- презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними

Курс «Політологія» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах. Всі роботи, доповіді, есе, презентації та інші види навчальної діяльності повинні бути оригінальними та авторськими, цитати обов'язково супроводжуються посиланнями на першоджерела.

Порушення академічної доброчесності включають: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію, списування, обман, необ'єктивне оцінювання та інші форми недобросовісної поведінки у навчальному процесі.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна (базова)

1. Балабан Р. Криза участі. Без політичної участі не буває демократії. Кризи політичного розвитку в Україні: причини, зміст і способи нівелювання : монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Р. В. Балабан, С. Г. Брехарь, Л. Л. Кияниця, О. Ю. Кондратенко, Н. В. Кононенко, Т. М. Ляшенко. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. Розд. 6. С. 182–220.
2. Бульбенюк С. С., Манелюк Ю. М. Основи краторології. Політична влада : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2024. 132 с. URL: https://jf.kneu.edu.ua/ua/depts5/k_politologii_i_sociologii/nmr_ps/?utm
3. Бучинська А. Категорія «політична участь» у західному політологічному дискурсі: еволюція та сучасний стан. Політичні дослідження. 2022. № 2 (4). С. 26–41. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/2_Buchynska.pdf
4. Варна夫ська І. В., Черемісін О. В. Політологія : навчальний посібник. Київ : Фоліо, 2021. 210 с.

Додаткова:

1. Гончарук-Чолач Т., Томахів В. Історія українських та зарубіжних політичних вчень : навч. посіб. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2025. 228 с.
2. Політологія : навчально-методичний посібник / Л. М. Мельник, І. А. Дужа. Біла Церква, 2019. 426 с.
3. Політологія : підручник / В. Ф. Баранівський ; Нац. акад. упр. Київ : НАУ, 2016.
4. Політологія. Навчально-методичний комплекс : підручник. Київ, 2004.
5. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні : монографія / авт. колектив: Т. Л. Нагорняк, М. В. Примуш, М. А. Польовий та ін. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 228 с.
6. Томахів В. Загальна теорія політики : навч. посіб. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2025. 220 с.
7. «Україна в світовій політиці» : конспект лекцій / укладачі: С. М. Король, М. С. Назаров, В. О. Дементов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 140 с.